

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Credința.

În zilele noastre turbure, când oamenii nu mai știu, ce e binele și ce e răul, pentru că conștiința lor e înnăbușită cu forța sau cu promisiuni; când valorile murdare ale vieții ne amenință cu înec, nu există decât o singură forță, care ne susține, ridicându-ne deasupra tuturor relelor: CREDINȚA.

Credința, — că binele trebuie să iasă biruitor, că nu există decât un singur rău: păcatul, că Dumnezeu este cu noi totdeauna și El într'un moment poate să ne schimbe soarta, din rău în bine, — ne dă putere ca să suportăm jugul zilelor nemiloase.

Credința, — cum a fost a sutașului din Capernaum, — că la Isus, se găsește leacul oricărei boli, că El poate vindeca toată durerea și dela distanță, — este vindecare sigură.

Dar toată credința, ce există în persoana noastră singulară, e moartă, dacă nu se nutrește din credința Bisericii noastre. Noi trebuie într-o parte să credem, ce crede Biserica.

Credința are două înțelesuri. Pot să cred cuiva, și pot să fiu credincios cuiva. Aceste în viață de multe ori nu coincid, căci omul poate fi credincios unei persoane, căreia nu-i crede. Și vice versa. Putem fi necredincioși unei persoane, căreia toate cuvintele i-le credem. De ex: Un soț minciunos, necredincios, cu soție bună, sinceră. Soțul îi crede soției, — dar nu e credincios față de ea, — soția nu-i crede soțului, dar e credincioasă față de el.

În religia noastră aceste două coincid.

Isus ne-a poruncit, ca să credem Bisericii și să fim credincioși ei. Aceste două merg împreună, fiecare dacă există fără cea-

laltă ne aduce chinurile remușcării.

Biserica clar ne spune, ce trebuie să credem. Aici nu 'ncepe nicio îndoială. Și dacă nu vrem să devenim sectari, eretici sau schismatici, — cum sunt azi mulți, — exaltați și confuzi, — neștiind în sfârșit nici ei, ce cred și ce nu, să nu ne abatem dela învățăturile bisericii.

Iar cum stăm cu fidelitatea față de Biserică? Cum stăm cu credința în al doilea sens?

La aceasta întrebare nu răspundem, pentru că răspunsul nostru ar fi foarte dureros.

Numai atât: Deși suntem supărat pe preot, deși el e înscris în alt partid, deși sunt preoți care nu sunt la înălțimea chemării lor, deși și preoții sunt oameni, deși posturile ne așteaptă, deși moștenirile ne zâmbesc, deși numărul domnișoarelor bătrâne va crește, deși

prea frumos sună sabia și pintenii, — noi tot trebuie să rămânem catolici.

Credința noastră va fi în vremea aceasta — când Biserica noastră e încolțită, când arhierii noștri unul după altul sunt nepedepsit ofensați și batjocoriți, când chiar sentimentele cele mai sfinte și naționalismul nostru e tras la îndoială, — o demonstrație a cuvintelor: „Nici porțile iadului nu o vor învinge.“

Eroi anonimi.

Cine sunt aceștia? Sunt aceia, despre cari nimeni nu vorbește, căroro nimeni nu ridică monumente, întru amintirea lor nimeni nu arde candelă.

Ei dau vitalitate tuturor ideilor mari. Rolul lor este mare, pulsația vieții dela ei depinde. Sunt cași aerul curat, care în tot locul este de față și sunt necesari cași apa.

Unde lipsesc ei, acolo rămâne fără rod orice silință.

Ei sunt sufletul tuturor mișcărilor. Ei suportă cu ușurință umilințele, ei flămânezec, ei înfruntă noroi și zăpadă, când în interesul comun fac mulți kilometri zi și noaptea.

Ei poartă veseli crucea creștină și sarcinile, de care se îngrozește sufletul de toate zilele, pe ei nu-i apasă.

Limba lor nu scapă cuvântul: nu se poate. Dar mereu sunt gata de a zice: bucuos.

Ce sunt ei? Dacă trebuie sunt infirmieri, profesori, scriitori, gazetari, aranșatori, copişti, conducători de coruri, mângâiatori, ajutători și înainte de toate sunt... preoți.

Arareori sunt bogați, mai des sunt săraci.

În lumea mare li se dă puțină atenție.

Nu ajung în posturi conducătoare în viața socială. Ei sunt cari lucrează și alții seceră.

Pentru ei este natural, ca să se jertfească pentru Hristos, ca să poarte cu bucurie greul vieții, inzultele, nedreptatea, ura și mizeria.

Moartea lor este cași viața lor: liniștită și modestă.

Eroi anonimi, suflete scumpe și mari, voi sarea și lumina pământului, vase alese, eroii luptei pentru Hristos, voi idealști neatinși de răul vieții... plata voastră multă este la ceruri!

Cum stăm ?

Ce este azi situația catolicismului? Răspunsul este greu de dat, fiindcă religia noastră când este atacată, când sprijinită, aici triumfează, în alt loc este strămtorată.

Dacă examinăm însă mai de aproape situația ei de azi, ne vom convinge că situația de azi este aceeași, cași a Intemeietorului ei în timpul lui Pilat. Acesta l-a întrebat pe Isus: împărat ești Tu? El a răspuns: Da, împărat sunt, dar nu în lumea aceasta, ci în lumea ade-

vărului, despre care mărturisesc. Pilat în continuare a zis: Ce este adevărul?

Aceasta soarte are azi catolicismul. Susține și el cu Isus: Împărat sunt, dar nu stăpânesc în lumea profană, ci stăpânesc împărăția inimii, a minții și a voinții, întrucât vestesc adevărul. Răspunsul, cași răspunsul lui Pilat, răsună ironic: Ce este adevărul? Cei cari pun aceasta întrebare, nu găsesc cu cale, cași Pilat, să mai aștepte și răspunsul, ci indiferent sau poate chiar supărați își văd de treabă.

Catolicismul însă îi urmărește, îngrijat, să nu cadă jertfa amăgirilor sau greșelilor. Însă aceasta grijă maternă de multe ori este răsplătită cu ingraturdine: *N'am nevoie de tine, mai sunt și alți religii și fiecare este bună deopotrivă.*

Indiferenții, acești antireligioși mascați, înaintea căroro fiecare religie are aceeași valoare — mai bine zis fiecare este fără valoare — pentru aceea atacă atât de feroce catolicismul, fiindcă se silesc aș câștiga aderenți principiilor lor. De aceea vedem, că biserici lipsite de ori ce temeii, cu credincioși și preoți fără credință, biserici puse în serviciul intereselor lumesti, acefale, căci nu au cap, dezorientate în de ale credinței, care ele singure nu știu ce cred, care în lipsă unui punct fix de reazâm, își vreau tări ultimele clipe din viața lor paralizată, cu ajutorul capriciilor lui Enric VIII sau dacă nu se poate, cu ajutorul

punctelor din Vittemberg (pentru ele e tot aia, toate's bune!) — atacă atât de vehement catolicismul.

Indiferentismul — pe lângă aceea, că este inflagrantă contradicție cu judecata sănătoasă, cu morala și cu civilizația — se mai opune și obligațiilor ce le avem față de Dumnezeu. Putem să zicem că este chiar sacrilegiu, pentru că indiferentismul presupune, că pentru Dumnezeu este tot atât, că în ce mod i se servește, fie aceasta în modul cel mai josnic, scelerat sau abject. În India, cei mai pioși, cu ocazia unor procesiuni religioase, se aruncă sub roțile unor trăsură, pe care sunt așezați idoli, și din religiozitate rămân cu oasele frânte. Romanii și Grecii aveau zei speciali pentru desfrâu. În timpurile mai noi, în Franța revoluționară o femeie păcătoasă a fost venerată ca zeița „rațiunii.“

Ori cine altul, decât acela, care îl desconsideră pe Dumnezeu poate să zică, cu Voltaire, că Dumnezeu nu este nici janzeist, nici pēpist, nici anabaptist. (Am putea să continuăm nici ortodox, nici național, nici revizionist.)

Dacă indiferentismul este de condamnat, pentru că o singură religie poate să fie adevărată, este natural, că Biserica catolică, a cărei menire este realizarea marelui ideal: o turmă, un păstor, — fără obligații, fără teroare externă — prin învățături, avertizmente, prin atragerea atenției se silește a infăptui cu un ceas mai de vreme,

aceea, ce după spusele lui Hristos va veni odată. În această silință, este obligată de a se război împotriva minciunii, eroarei și inșeleciunii. Și deși în dogmele sale nu poate admite schimbări — deci în acest punct este intolerantă — impune toleranța personală, căci dovedește cruțare și toleranță față de persoane de alta religie. Biserica vrea, ca să procedăm cu iubire creștinească față de cei rătăciți, încât este vorbă despre persoana lor și nu despre principiile lor.

Oare cum pricep alții acest adevăr ?

Nu se folosesc împotriva noastră metode care dau dovadă de cea mai accentuată intoleranță ? Și oare până când ?

Ce să faci cu vacanța ?

Am cetit undeva aceasta întrebare și am rămas uimit, că este cineva, care nu știe ce să facă cu vacanța.

Nu pot afirma că acela care face aceasta întrebare ar fi necredincios, pentru că el însuși zice că se roagă lui Dumnezeu ca să treacă vacanța cât mai repede.

Credem deci că nu va fi de prisos dacă vom da câteva sugestii: cum poate cineva întrebuița vacanța și atunci când nu are posibilitatea să meargă nici spre mare nici spre munte.

E drept că este o zicală,

care susține că cel ce nu știe să se roage, să poștească numai pe mare și acolo va învăța a se ruga, ori că nimic nu oferă o idee mai plastică despre puterea Dumnezeirii, decât munții și văile, și pe vârful muntelui își vede omul micimea proprie, dar cel ce vrea poate să facă observații și aiurea, nu numai în aceste două locuri grandioase.

Nu este loc atât de pustiu pe lume unde un om cugetător și contemplativ să nu poată face ceva ce-i servește de recreare, de vreme ce chiar și schimbarea ocupațiunii profesionale îi servește deja de odihnă.

Oprindu-ne la lumea necuvântătoare, înainte de toate la regnul mineral, vedem forme geometrice, tăria echilibrului, stabilitatea odihnei. Figura simplă externă e semn de armonie internă de puteri. Neînsuflețite fiind, nu sunt lipsite totuși de activitate.

Iată apoi cum putem admira varietatea anotimpurilor și a climei. Câte schimbări numai în cursul verii ba chiar și în 24 de ore ! ?

Să întrebăm apoi izvoarele cele mai mici, vâlcelele, sau chiar Tisa ori Iza noastră, că de unde vin și unde merg ? Și că unde erau mai întâi ? Ne vor spune că au fost zăpadă și ploaie ce a căzut din nori pe cele culmi. Și mai înainte ? — Eram vapori în regiunile superioare ale atmosferei. De când ? — Nu de mult. Din masa imensă a oceanelor tro-

picale căldura soarelui ne-a absorbit în formă de vapori.

Trecând în lumea vegetală și privindu-o mai de aproape ne vom afla în mijlocul unor minuni din ce în ce mai mari, răpiți din frumuseță în frumuseță. Putem admira florile câmpului. Fecunditatea ingenioasă a naturii în a ghici porturi noi, în a se acomoda locului unde este așezată fieștecare fir de iarbă, palmierul sau bradul.

Putem urmări apoi împărțirea Faunei. Să privim numai un ou oarecare. Ce se întâmplă în interiorul lui în timpul celor clocește pasărea? Se formează o mașină vie într'o închisoare strâmtă, despărțită de lumea din afară printr'un înveliș de nepătruns, și totuși câte adaptări nu se pregătesc la viitorul mediu înconjurător, care n'are încă nici o influență asupra ei.

„Oricine reflectează — zice un savant italian — cum se naște dintr'un ou un pui, simte o admirație adâncă.”

Seu dacă privim cu luare aminte un fagure de ceară construit pentru miere de albinele harnice. Dar pânza de păianjen. Câtă varietate și numai într'o singură pânză de această clasică, nu există două pânze ale aceluiaș păianjen care să repete același desemn, în afară de centrul pânzei, ceea ce face opera și mai complicată și efectul mai minunat.

Dar lăsând la o parte lumea necuvântătoare ne putem examina pe noi înșine în timpul vacanței, când profesiunea noastră nu ne leagă de loc și timp și să facem numai o singură

privire la arhitectura minunată a trupului nostru și la legile sublime ale sufletului nostru, și vom vedea că Dumnezeu universului nu e chiar departe de noi: Non longe ab unoquoque nostrum.

Și ajunși la acest punct putem noi, cei ocupați în afară de timpul vacanțelor, a ne folosi de vacanță, așa că nu ne-am mai plânge că nu știm ce să facem cu vacanța noastră. Nu ne-am întriste că lumea merge la mare, că lumea pleacă în străinătate, că ce va zice lumea dacă „eu nu voiu merge” și „ce să fac eu dacă nu pot pleca?” Ar trebui numai să ne ocupăm puțin cu noi înșine.

Oamenii însă — cum zice Carlyle — vorbesc prea mult despre lume. Fiecare dintre noi aici, meargă lumea cum a vrea, nu are o viață a lui de cârmuit? O singură viață, o scântee de timp între două eternități, niciodată nu vom mai avea parte să ne întâlnim cu ea! Ar fi bine pentru noi să trăim nu ca niște nebuni și niște simulacre, ci ca niște înțelepți și realități. Mântuirea lumii nu ne va mântui, precum nici prăpădul lumii nu ne va nimici. Ar trebui să privim spre noi înșine: este un merit în „datoria de a sta acasă!”

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Vederile politice ale omului se schimbă cu vârsta. În tinerețe, când temperamentul este mai infocat, toți oamenii trag la partidele din stânga, ba chiar la cele revoluționare. De aceea este interesant de observat, ca în procesele comunistilor aproape toți acuzații sunt tineri, între 18—30 de ani. Socialiștii la tinerețe însă — așa scrie „Farul Nou” — devin dictatori la bătrânețe. De aceea în cele mai — multe cazuri — pornirile revoluționare ale tineretului nu sunt a se lua în serios. Temperamentul lor impulsiv caută, teren de activitate. Ca urmare, vedem tineretul înrolat în partidele extreme de dreapta sau de stânga, ambele revoluționare. Cu înaintarea vârstei însă, se schimbă și convingerile, cu atât mai vârșos, ca pe incetul crește o nouă generație, care va fi și mai înaintată și va căuta să facă opoziție generației vechiu. Ca exemple clasice se pot aduce marile figuri: **Clemenceau**, care încă a început ca revoluționar, din marile opozant, spaima tuturor cabinetelor franceze, la bătrânețe n'a rămas decât ateu și cu faima de tigrul, ca să sfârșască ca dușmanul tuturor aceloră, cari au fost ldușmanii Franței, fie chiar și roșii. **Macdonald** și el a fost revoluționar, cu idei vădite internaționaliste și antimilitare, azi este președintele unui consiliu de miniștri conservator. **Mussolini**, omul providențial al Italiei, care a devenit servitorul dreptății, care a nimicit comunismul și francmasoneria din Italia și care a dat posibilități

atât de mari catolicismului din Italia, încă a fost revoluționar în tinerețe.

Dar pilda cea mai clasică este Bismark. Acesta a părăsit școala ca revoluționar. În foaia sa calificativă se află notate următoarele cuvinte: Otto von Bismarck : revoluționar roșu, mi-roasă a sânge. A devenit apoi prim-ministru și în calitatea aceasta a devenit eterna pildă a puterii de fier. Cu aceasta putere a susținut Statul și tradițiile patriei sale.

Adunarea generală a Agrului din Eparhia Maramureșului se va ține în Sighet în ziua de 18 August. În vederea bune reușite se fac mari pregătiri. Congregația Mariană a Doamnelor s'a angajat, ca să susțină partea artistică a programului cu o pieză religioasă și un concert. În ziua congresului pentru popor va rula un film religios la una din cinematografele din oraș.

Cu aceasta ocazie, solemnitățile vor trece mult cad-rele obișnuit prin fast, dar mai ales prin manifestarea iubirii ce datorăm șefilor noștri bisericești mai ales acum, când capii Bisericii noastre sunt pe rând loviți de oameni inconștienți și fără răspundere. Vrem să ne arătăm simțemintele noastre de fii buni și de solidarizare în toate, ce privește sfânta noastră lege.

Obrăznicie nemaipomenită.

În numărul din 10 Iulie al ziarului „Credința,” ce apare în București sub conducerea unui individ care răspunde la numele de Sandu Tudor și din peana numitului biped, a ieșit un articol de o obrăznicie nemaipomenită. Articolul atacă — într'un ton și stil, obicinuit numai la haimenalele umplu-tori de taverna de prin mahalalele Bucureștilor — personalități din trecutul și prezentul Bisericii noastre care atât Neamului cât și Bisericii ne-au făcut și ne fac cea mai mare cinste.

Nu polemizăm cu minciunile sfruntate ale acestui creier cu idei de cârciumă, care poate secreta sub o scofârlie strâmtă orice — dar nici odată nu poate să se împace cu un suflet de om (era să spun caval-ler), de român, de (horibile dictu!) de creștin.

Nu combatem nimic din aiurările otrăvite ale acestui epileptic intelectual, amintim numai că informațiile pe care le are, chiar în cele istorice — deci controlabile — sunt de cea mai evidentă reacredință. Așa susține numitul individ cu un tupeu de criminal înaintea spânzurătoarei că episcopul Vasile Hossu ar fi „murit de frică în ceasul când a auzit că românii au intrat în războiu și au trecut munții.” Ori domnul dela „Credința” dacă știe că episcopul Hossu a murit în seara zilei de 31 Decembrie 1915, cunoaște atât de bine is-

toria Românilor, încât intrarea noastră o datează pe această zi a citatului an. Frumnoase cunoștințe de istorie! Dar ce să zicem atunci despre îmbălăciunile ce i le spumegă gura otrăvită referitor la alte lucruri mai îndepărtate de controlul datelor istorice? Aici iubirea de neadevăr a domnului dela „Credința” se simte în apele sale.

Apoi marele cavalier care nu se știe a insulta femeii și bărbații despre cari știe că nu vor lua sabia sau pistolul să-i găurească scofârlia, plină de duh bizantin, se îmbracă în masca apărătorului unui alt înalt arhieru al nostru. Și nu-i roșește fața, lipsită de orice rușine, când știe bine, că nimeni nu va fi mai rușinat de această scârboasă apărare, decât însuși cel apărât!

Dar aci nu vorbește naționalismul — nici chiar unul rău înțeles; — nici dragostea pentru dreptate; nici ura față de guvern! Aci sforăie abominabilul sadism pe care îl are un suflet crescut în atmosfera viciată de ură a bizantinismului față de tot ce în Țara Românească nu exhală mireșmele otrăvite ale acestei urbe, moarte pentru iubire și creațiuni, dar pururi vie, pentru ură și dărâmare.

Dacă masca democrației îmbrăcată pentru circumstanță nu-i permite acestei uri să se manifesteze pe față totuși prea

tare îi ies ghiarele de sub vâ-
lul ce în zadar încearcă să o
acopere, ca să nu o observăm.

Noi cu toții, trecem la ră-
bojul „credinței” această cons-
tatere a noastră.

Președintele A. G. R. U.-lui în
eparhia Maramureș

Către toate orga- nizațiile AGRU-lui din eparhie.

În vederea Congresului die-
cezan, în conformitate cu dis-
pozițiunea cuprinsă în Art. 18
alineatul ultim al Statutului, con-
vocat pentru zilele de 17 și 18
August a. crt. la Sighet, cu in-
sistență rugăm toate organiza-
țiile noastre din această epar-

hie, ca să trimită în timp util
rapoarte referitoare la activita-
tea dezvoltată în anul de ges-
tiune 1934—1935, arătând și
situația casei, numărul mem-
brilor și ori ce alte date ce sunt
în legătură cu activitatea Agru-
lui ca Acțiune Catolică.

Rapoartele sunt de a se tri-
mete pe adresa domnului dr.
Pop Ionel avocat secretar ge-
neral al Agrului la Baia Mare.

Iar întrucât ar fi încă paro-
hii mai însemnate în cari încă
nu este constituit Agru, se im-
pune datorința celor chieși
a face tot posibilul ca acele să
se organizeze de îndată.

Sighet la 4 Iulie, 1935.

Președinte : p. Secretar :
Dr. F. Mihaly Titu Berinde

Abatele Zavoral zilele tre-
cute a serbat a cincizecilea
aniversare a hirotonirii sale.
Abatele Zavoral este un mare
prietin al românilor. Deja în
timpul războiului mondial, când
spitalele din Praga erau pline cu
bolnavi și răniți români, Aba-
tele, ca să poată trimite câte o
scrisoare mângâitoare familiilor
acelora, cari au suferit chinul
războiului, — a învățat româ-
nește. Dragostea lui față de
neamul nostru mereu a crescut,
a cutreerat — după întregire —
frumoasa noastră țară în mai
multe rânduri. Gazetele româ-
nești de mai multe ori au adus
articole din peana lui, articole
scrise în limba noastră. În ca-
pitala Cehoslovaciei ne-a făcut
propagandă ori de câte ori au
cerut împrejurările. Să ne dea
bunul Dumnezeu cât de mulți
prietini cum este Abatele
Zavoral.

Pentru comitet răspunde : Titu Berinde

Calendar săptămânal.

14 — 20 Iulie 1935.

14. Dumineca IV-a d. Rusalii

Ap. Rom. 6, 18. Evg. Mat. 8, 5

Ap. Achila

15. Luni M. Chirie și Iulita

16. Marți M. Antinogen

17. Mercuri M. Marina † 270

18. Joi M. Emilian

19. Vineri C. Macrina † 397

20. Sâmbătă Prof. Ilie Tesviteanul

Ap. Iacob 5, 10. Evg. Luca 4, 22

Aniversarea morții Reg. Ferdinand I.

CONDAC VERS 2. Profetule și înaintă văză-
torule al lucrurilor celor mari ale lui Dumnezeu,
Ilie cel cu nume mare, carele cu cuvântul tău ai
oprit norii cei vărsători de apă, roagă pentru noi pe
unul iubitor de oameni.

„Cei ce se folosesc cu lumea aceasta, cași
cum nu s'ar folosi : căci trece chipul lumii acesteia.”
(Sf. Pavel 1. cor. 7, 31.)

